

[Hans Pinstrup.]

et betydeligt tal af mit partis medlemmer. Vi finder lovforslaget sagligt forkert på baggrund af den gennemførte udstykningslov. Vi finder, at lovforslaget strider mod ejendomsretsbegrebet gennem særbestemmelser for et udsnit af befolkningen, såvel på arverettens som på ejendomsrettens område. I modsætning til visse udtalelser, fremsat i landstinget, er det vor opfattelse, at lovforslaget, som det er udformet, er grundlovsstridigt. Grundlovens bestemmelser må naturligt stå over de skiftende rigsdagsflertals afgørelser, ellers var grundloven betydningsløs. Og hvad hensynet til almenvellet angår, er på dette område spørgsmålet løst gennem udstykningsloven. Af disse grunde må jeg på et meget stort tal af mit partis medlemmers vegne anbefale at stemme imod lovforslaget, såfremt det føres videre i den foreliggende form.

Victor Larsen: Med statshusmandslovens gennemførelse i maj 1947, hvortil rigsdagens fire gamle partier medvirkede, skabtes der fremover et solidt grundlag for en fornuftig udstykning og en forsvarlig tildeling af tillægsjord til de allerede bestående statshusmandsbrug, som gennem årene havde vist sig at være for små. For udstykningens vedkommende fastsattes grænsen nedefter til 35 000 kr.s grundværdi, medens man for tillægsjordens vedkommende faktisk inddrog samtlige landets landejendomme, også ejendomme med under 35 000 kr.s grundværdi, som bidragspligtige til fremskaffelse af jord. Den eneste undtagelse fra reglen gjaldt familiesalg, idet man fastslog den regel, at familieoverdragelser indtil næstsøskendebørn skulle være undtaget med hensyn til jordaflevering.

Det store og det rigtige ved statshusmandsloven var den lige ret for alle ejendomsstørrelser, som prægede denne lov. Modsætningen hertil møder man i den lovgivning angående landets jord, kaldet de små jordlove, som er til behandling her i tinget i dag. Historien om disse lovforslag er ganske kort den, at de fra landbrugsministerens side aldeles ikke var tænkt som en ny udstykningslovgivning. Det var lovforslag, som skulle forhindre samdrift af landejendomme, en lovgivning, hvori vi iøvrigt fra konservativ side var enige med ministeren, i alt fald i princippet. Men der skete det i sig selv ret opsigtsvækkende ved behandlingen af lovforslagene i udvalget, at det lykkedes det radikale venstre at få lovforslaget om landbrugsejendomme forandret fra at være et lovforslag om forhindring

af samdrift til at være forslag til en lov, som forhindrede sameje. Denne form har det fra landstinget oversendte lovforslag i sin hovedregel vel modificeret, men medens statshusmandslovens bestemmelser var gældende for alle landbrugsejendomme, indføres der her særregler for et større antal godser. Den eneste begrundelse, man kan stille op for denne særlovgivning, er, at man ikke kan respektere retten til familieoverdragelser i disse tilfælde, fordi, siger man, der ganske simpelt aldrig eller så godt som aldrig vil blive mulighed for erhvervelse af tillægsjord, hvis familiebestemmelserne skal gælde.

Nu er forholdet det, at der er tusinder af landets bøndergårde og proprietærgårde, som i slægtled efter slægtled er gået i arv indenfor den snævre familiekreds. I disse tilfælde vil en afgivelse af jord jo ikke finde sted, men som tiderne veksler — og ingen kan være sig imod, at slægtsbesiddelser tid efter anden indenfor de almindelige brug kommer i fri handel —, er forholdet med hensyn til de større godser ganske det samme: efter at lens- og fideikommisbåndene ikke mere eksisterer, er disse gårdes forbliven i slægtens besiddelse mere og mere problematisk. En salgsstatistik for det nærmest foregående tiår viser dette ganske klart. Der er altså ingen som helst grund til en særlovgivning, som rammer de 50—60 godser, vi har her i landet.

Men sagens udvikling bliver endnu mere uforståelig, når man ved, at godsejerne i afgivte efterår gennem en henvendelse til landbrugsministeren har forsøgt at skabe en ordning på frivillig basis, idet de har afgivet et tilbud om afståelse af jord indenfor de samme rammer som af ministeren ønsket; man henstillede, at man fik lov til indenfor en 5-årig periode at prøve frivilligt at ordne spørgsmålet. Jeg har til dato ikke set nogen fyldestgørende forklaring på, hvorfor dette tilbud blev afvist. Givet er det i alt fald, at sagen ikke hastede så stærkt, at man af den grund med rette kunne afvise det nævnte tilbud. Enhver ved, at der både med hensyn til tillægsjord og med hensyn til jord til udstykning er så overordentlig store arealer til rådighed, at det simpelthen ikke er muligt at benytte den til rådighed værende jord.

Hele denne lovgivning er udtryk for et mærkeligt syn på dem, der ejer landets jord. De er en slags mindreværdige, som man egentlig kan behandle sådan omtrent efter forgodtbefindende. Selvom man ganske vist overalt er på jagt efter ejendomsretten, er der nu her tale om indgreb, som man ikke ville